

Příloha č. 5

Platby - Ekologické zemědělství

Uvedené kalkulace jsou zpracovány jako podklad pro stanovení plateb za účast v jednotlivých titulech ekologického zemědělství navržených v rámci nově připravovaného dokumentu „Program rozvoje venkova na období 2014-2020“.

Cílem kalkulací je podložit konečnou výši podpůrných plateb pro zemědělské subjekty dostupnými reálnými daty a dlouhodobými průměry.

Způsob kalkulace plateb vychází z konceptu definovaného nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013. Platba umožňuje hradit:

- ztrátu příjmů plynoucích ze snížené intenzity produkce vycházející z odlišností požadavků na ekologické zemědělství (EZ) vůči konvenčnímu zemědělství (KZ),
- dodatečné zvýšené náklady plynoucí z provádění aktivit nad rámec běžné zemědělské praxe,
- v případě potřeby tzv. transakční náklady (až 20 % premie, v případě skupin zemědělců příplatek max. 30 %).

Platby se poskytují ročně a kompenzují v plné výši či částečně dodatečné náklady a ušlé příjmy zemědělců v důsledku přijatých závazků. Platby se vztahují pouze na ty závazky, které jdou nad rámec:

- závazných norem (Cross-compliance),
- příslušných minimálních požadavků, jež se týkají používání hnojiv a přípravků ochrany rostlin,
- požadavků dle vnitrostátních právních předpisů,
- běžné praxe (v rámci EZ nelze podporovat činnosti, které se staly běžnou praxí, tzn., jsou vykonávány běžně i mimo závazky EZ).

Zákon o ekologickém zemědělství definuje, které látky ve srovnání s běžnou praxí v konvenčním zemědělství nelze používat a další pravidla hospodaření. Jedná se zejména o limity zatížení hospodářskými zvířaty, pohyb zvířat venku a přednostní používání krmiv ekologického původu, dále o omezení hnojiv, přípravků na ochranu rostlin a veterinárních léčiv na ty, které jsou vyjmenované v přílohách zákona o ekologickém zemědělství 242/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů a COMMISSION REGULATION (EC) No 889/2008. V ekologickém zemědělství se tato omezení projevují zejména nižšími výnosy a často vyššími náklady (např. náhrada přípravků na ochranu rostlin mechanickými prostředky). Tyto rozdíly se projevují ve výši rozdílů mezi příspěvky na úhradu fixních nákladů a zisku, případně v dodatečných nákladech, ekologického a konvenčního zemědělství.

Metodika a datová základna kalkulací plateb

Metodika výpočtu plateb je založena na kalkulaci tzv. ztráty příjmu (income foregone) a/nebo dodatečných nákladů (additional cost) vyplývajících z dobrovolného zapojení se do závazku v EZ. Navíc lze započítat i tzv. transakční náklady.

Výpočet ztráty příjmu vychází ze srovnání příspěvků na úhradu fixních nákladů a zisku pro ekologické a konvenční hospodaření (např. snížení hektarového výnosu)¹. Dodatečné náklady vycházejí z kalkulace skutečných nákladů na dodatečné činnosti či nákladově náročnější činnosti prováděné navíc, z důvodu splnění podmínek daných konkrétním závazkem (např.

¹ Podmínky podpory na zachování určitého hospodaření jsou nově zpřísněny a specifikovány – viz. část „Doporučení Evropské komise k EZ“, „Measure fiche Organic farming. Article 29 of Council Regulation (EU) No. 1305/2013“, verze 20. 1. 2014.

použití výhradně organických hnojiv, jejichž aplikace je nákladnější než u průmyslových, mechanické operace, nahrazující aplikaci herbicidů). Na druhou stranu může být ztráta naturálních výnosů částečně kompenzována cenovou premií, tj. vyšší cenou za jednotku v systému EZ, která by měla být započtena do celkového příjmu. Stejně tak na straně nákladů je třeba zahrnout případné úspory nákladů (např. snížení nákladů na nakupovaná hnojiva, nepoužité herbicidy, mechanizační náklady na operace prováděné před vstupem do závazku atd.). Transakční náklady představují náklady spojené se závazkem, které však nelze přímo přičíst jeho provádění. Jedná se o náklady na umožnění vzniku závazku, tj. zejména o administrativní náklady zemědělce vstupující do závazku, jež je možné kompenzovat v platbě.

Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku (PÚ) se obecně definuje jako rozdíl mezi tržní produkcí a variabilními náklady jednotlivých komodit. Hodnota tržní produkce se vypočítá z naturálního množství vyrobeného výrobku vynásobením průměrnou realizační cenou dosahovanou obecně na trhu nebo získanou z výběrového šetření. Variabilní náklady se mění v závislosti na změnách objemu produkce, u rostlinné výroby jde např. o náklady na osiva, hnojiva, přípravky ochrany rostlin, externí služby; u živočišné výroby pak zejména o náklady na krmiva, steliva a léčiva. Výhodou užití PÚ je, že přínos konkrétní komodity je srovnáván bez zahrnutí vlivu fixních nákladů, tj. do jisté míry nezávisle na úrovni technického vybavení podniku (odpisy) a velikosti administrativy (režie). U opatření s komplexním vlivem závazku na hospodaření, jako je ekologické zemědělství, se proti běžné praxi promítnou závazky do značného počtu variabilních nákladů i do tržeb. Proto je používán příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku jako standardní ekonomický ukazatel (zpravidla na úrovni jedné komodity nebo jejich kombinací), aby byly odlišnosti od běžné praxe snadněji demonstrovatelné. V tomto úvodu jsou na ukázkou představeny kalkulace vybraných PÚ.

Datová základna pro kalkulace plateb vychází z publikovaných zdrojů (pro výpočty byly použity podklady z let 2009-2012), z vlastních šetření ÚZEI a konzultací s odborníky.

Hlavními zdroji informací jsou:

- data o nákladovosti zemědělských výrobků; publikace „*Nákladovost zemědělských výrobků v ČR*“² vydává každoročně Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI),
- ekonomické údaje zemědělských podniků z šetření FADN; databázi spravuje a aktualizuje Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI),
- normativy pro zemědělství - data o obvyklých pěstebních a chovatelských technologiích v ČR; publikace AGC „*Normativy pro zemědělskou a potravinářskou výrobu AGroConsult*“³ online na webu, databázi spravuje a aktualizuje Česká zemědělská univerzita v Praze,
- normativy pro zemědělství – „*Technologie a ekonomika plodin*“⁴; online na webu, databázi spravuje a aktualizuje Výzkumný ústav zemědělské techniky (VÚZT).

² <http://www.uzei.cz/left-menu/database/nakladovost-zemedelskych-vyrobku.html>

³ <http://www.agronormativy.cz/>

⁴ <http://www.vuzt.cz/index.php?I=A60>

Dalšími zdroji informací jsou:

- základní údaje o zemědělství ČR (plochy zemědělských plodin, stavy hospodářských zvířat, průměrné mzdové náklady v zemědělství, ceny zemědělských výrobců, výstupy AGC 2010 aj.) od Českého statistického úřadu (ČSÚ),
- základní údaje o ekologickém zemědělství (plochy zemědělských plodin, stavy hospodářských zvířat, ceny zemědělských výrobců, aj.), databáze EZ (ÚZEI),
- řada dalších vhodných zdrojů informací jako např. Situační a výhledové zprávy (MZe); Zprávy o stavu zemědělství ČR – Zelené zprávy (MZe ČR); dotazníková šetření běžné praxe na TTP v ČR (ÚZEI 2011, 2013); „Výživa a hnojení travních a jetelovino-travních porostů“ (VURV, ISBN 978-80-87011-25-6); „Chov přežvýkavců a trvalé travní porosty“ - uplatněná certifikovaná metodika pro praxi (VUŽT a VURV, ISBN 978-80-7403-039-0); „Studie k výpočtům plateb pro ekologické zemědělství v rámci PRV 2014-2020 - pro kultury zelenina, ovoce a réva vinná“ (JČU 2012);
- konzultace s poradci a experty, orgány ochrany přírody, vlastní zjišťování/šetření v ekologických podnicích, výsledky souvisejících projektů aj.

V následujícím přehledu jsou detailněji popsány základní položky kalkulací s uvedením metodiky jejich výpočtu a zdroje. U většiny výpočtů příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku byla použita data za časové období 2009-2012 z databáze „Nákladovost zemědělských výrobků v ČR“. Údaje týkající se nákladů na agrotechnické operace na zemědělské půdě, cen PHM, cen materiálových vstupů, mzdové náklady apod. byly aktualizovány a odpovídají situaci roku 2012.

- náklady na běžné agrotechnické operace na zemědělské půdě jsou čerpány z tzv. agronormativů „Technické zajištění pracovních operací v rostlinné resp. živočišné výrobě“ (zdroj: *Normativy pro zemědělskou a potravinářskou výrobu AGroConsult*);
- náklady na PHM odpovídají výši průměrné ceny pro účely cestovních náhrad, resp. ceně uvedené i v agronormativech (zdroj: *Normativy pro zemědělskou a potravinářskou výrobu AGroConsult*),
- mzdové náklady jsou odvozeny dle hodnot hodinových nákladů práce v třídění podle odvětví, tj. pro zemědělství, myslivost a související činnosti (zdroj: ČSÚ).

PÚ – orná půda (pšenice : ječmen : řepka ozimá) – KZ	12 689 Kč/ha
PÚ – orná půda (pšenice ozimá : špalda : žito : ječmen : oves : tritikále) - EZ	7 145 Kč/ha
PÚ – orná půda v konverzi: (pšenice ozimá : špalda : žito : ječmen : oves : tritikále) - EZ	4 253
Sady intenzivní	-9 740
Sady intenzivní v konverzi	-19 914
Sady ostatní	7 604
Sady ostatní v konverzi	3 504
PÚ – louky v KZ	4 183 Kč/ha
PÚ – louky v EZ (nižší hnojivý efekt než při použití průmyslových hnojiv) ⁵	2 200 Kč/ha
Náklady na pohonné hmoty (nafta bez DPH)	30 Kč/l
Náklady na pracovní sílu	159 ⁶ Kč/hodina

⁵ Výnosy na TP ze šetření ÚZEI o hospodaření v EZ.

⁶ Data ČSÚ, průměr 2011-2013, hrubá mzda včetně odvodů.

- 1) **Kalkulace u orné půdy** z větší části vycházejí z podkladů dodaných svazem (PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců) dle metodiky zpracované ÚZEI a částečně také přímo z databáze „Nákladovost zemědělských výrobků v ČR“, která zahrnuje několik málo subjektů realizujících tržní plodiny na orné půdě v EZ.
Výpočet příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku z orné půdy v EZ je podobný výpočtu za celou ČR. Jedná se o vážený průměr příspěvků na úhradu vybraných hlavních plodin v EZ (tj. pšenice, špaldy, žito, ječmene, ovsa a tritikále), kde váhou byla jejich výměra na orné půdě v rámci ekologického zemědělství (zdroj: databáze EZ ÚZEI).
- 2) **Kalkulace u zeleniny a speciálních bylin** vychází z podkladů, které bylo třeba získat jednorázově na smluvním podkladě (Moudrý, J.: „Studie k výpočtům plateb pro ekologické zemědělství v rámci PRV 2014-2020 - pro kultury zelenina, ovoce a réva vinná“ (JČU)). Data byla konfrontována jednak s dříve provedenými studiemi⁷, a také s veřejně publikovanými standardy: „Normativy pro zemědělskou a potravinářskou výrobu AGroConsult“ (ČZU) a „Technologie a ekonomika plodin“ (VÚZT).
Příspěvek na úhradu u ekologické produkce zeleniny je stanoven jako vážený průměr příspěvků na úhradu vybraných tří hlavních druhů zeleniny, a to mrkve, cibule a zelí, kdy váhou je jejich výměra na orné půdě v EZ (zdroj: databáze EZ, ÚZEI).
- 3) **Kalkulace u travních porostů** vychází z podkladů databáze „Nákladovost zemědělských výrobků v ČR“, která zahrnuje také subjekty s chovem skotu v EZ a z „Normativy pro zemědělskou a potravinářskou výrobu AGroConsult“.
Kompenzace hospodaření na trvalých travních porostech v EZ je postavena na výpočtu příspěvku na úhradu na ha travního porostu s uvažovaným prodejem sena (jak u KZ tak i u EZ), přičemž vzhledem k vyloučení aplikace průmyslových hnojiv dochází k nižšímu hnojivému účinku a tím i snížení výnosů. V konvenčním zemědělství jsou hnojiva na TTP dodávána částečně v průmyslových hnojivech s větším hnojivým účinkem⁸. Pro stanovení PU na TP v EZ byla využita databáze ÚZEI o hospodaření v EZ (zejména výnosy na TP). Současně jsou na aplikace stejného objemu hnojiv organickými hnojivy vynaloženy větší náklady. Šetřením byly zjištěny administrativní náklady na 1 ha plochy, které byly jako transakční náklady připočteny k platbě na 1 ha (zdroj: databáze EZ, ÚZEI).
- 4) **Kalkulace u trvalých kultur (sady a vinice)** vychází z podkladů, které bylo třeba získat jednorázově na smluvním podkladě (Moudrý, J.: „Studie k výpočtům plateb pro ekologické zemědělství v rámci PRV 2014-2020 - pro kultury zelenina, ovoce a réva vinná“ (JČU)). Data byla konfrontována jednak s dříve provedenými studiemi⁹, tak s veřejně publikovanými standardy: „Normativy pro zemědělskou a potravinářskou výrobu AGroConsult“ (ČZU) a „Technologie a ekonomika plodin“ (VÚZT).
Kompenzace hospodaření ve vinicích a sadech v EZ je postavena na výpočtu příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku.

Z důvodu zamezení dvojího hrazení stejné operace nebude možné, aby ekologický zemědělec přihlásil plochu do podpory v rámci ekologického zemědělství, pokud se na ní

⁷ Zdražil, V.: Studie - výpočty plateb pro ekologické zemědělství pro kultury zelenina, ovoce a vinohrady, 12/2002 a Škeřík, J.: Studie k výpočtům plateb pro ekologické zemědělství v rámci agro-environmentálních opatření, a to pro kultury zelenina, ovoce a réva vinná, 12/2005.

⁸ Hnojivý účinek organických hnojiv udává vyhláška č. 377/2013 Sb.

⁹ Zdražil, V.: Studie - výpočty plateb pro ekologické zemědělství pro kultury zelenina, ovoce a vinohrady, 12/2002 a Škeřík, J.: Studie k výpočtům plateb pro ekologické zemědělství v rámci agro-environmentálních opatření, a to pro kultury zelenina, ovoce a réva vinná, 12/2005.

přihlásí do AEKO operace zatravňování orné půdy a zatravňování drah soustředěného odtoku, biopásy, ochrana čejky a do všech typů integrované produkce.

Operace v konverzi (v přechodném období EZ) a udržování v EZ

Platby byly stanoveny pro podporu v období v konverzi a pro podporu udržení se v ekologickém zemědělství. Rozdíly ve výši plateb v konverzi a po konverzi na EZ se generovaly zejména z rozdílu ve výnosech a v cenách produkce.

KALKULACE

11.2.1 Travní porosty

Východiska pro výpočet

Péče o travní porosty je v ekologickém zemědělství podporována, protože snižuje rizika kontaminace životního prostředí tím, že proti běžné praxi vylučuje z používání některé přípravky na ochranu rostlin, řadu léčiv v chovech hospodářských zvířat a průmyslová hnojiva, která jsou snadno vyplavována do vod. Platba je postavena na rozdílu příspěvků na úhradu fixních nákladů a zisku ekologické a konvenční produkce sena. Rozdíl je generován tím, že zemědělci v EZ nemohou použít průmyslová hnojiva a to vede k nižšímu výnosu sena při zvýšených nákladech na aplikaci stejného objemu živin¹⁰. Dále jsou uvažovány transakční náklady, spojené s administrací v EZ.

V konverzi:

Ztráta příjmu (*income foregone*)

	Kč/ha	Kč/ha
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v EZ - seno ¹¹	2 220	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v KZ - seno ¹²	4 183	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku – rozdíl	1 963	-
Zvýšené náklady na aplikace organických hnojiv ¹³	609	-
Transakční náklady (administrace kontrol, evidence na farmě navíc, poplatky v EZ) ¹⁴	171	
Rozdíl příspěvků na úhradu fixních nákladů a zisku a nákladů navíc	2 743	
Náklady spojené s konverzí ¹⁵	35	

Ztráta příjmu celkem – přepočet	2 778
--	--------------

Při 100% kompenzaci újmy dochází při souběhu s oblastmi, kde zvláštní právní předpis zakazuje hnojit, k odpočtu ve výši 1963¹⁶ Kč/ha.

Podpora udržení EZ:

Ztráta příjmu (*income foregone*)

	Kč/ha	Kč/ha
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v EZ - seno ¹⁷	2 220	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v KZ - seno ¹⁸	4 183	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku – rozdíl	1 963	-
Zvýšené náklady na aplikace organických hnojiv ¹⁹	609	-

¹⁰ Hnojivý účinek organických hnojiv je nižší, než průmyslových.

¹¹ Šetření Nákladovost zemědělských výrobků (2009-2012), šetření ÚZEI o hospodaření na travních porostech (2011 a 2013), Agronormativy (2013).

¹² Šetření Nákladovost zemědělských výrobků (2009-2012), šetření ÚZEI o hospodaření na travních porostech (2011 a 2013), Agronormativy (2013).

¹³ Agronormativy (2013)

¹⁴ Šetření ÚZEI (2012)

¹⁵ Šetření ÚZEI v roce 2014, ocenění projektů konverze farmy na ekologickou, které jsou prováděny poradci (průměrný náklad).

¹⁶ Překryv představuje částku 1963 Kč/ha (úhrady ztráty příjmů vlivem méně efektivního hnojení statkovými hnojivy v EZ). Zvýšený náklad na aplikaci statkových hnojiv (uplatněný jinde) ve výši 609 Kč/ha zůstává překryvem nedotčen.

¹⁷ Šetření Nákladovost zemědělských výrobků (2009-2012), šetření ÚZEI o hospodaření na travních porostech (2011 a 2013), Agronormativy (2013).

¹⁸ Šetření Nákladovost zemědělských výrobků (2009-2012), šetření ÚZEI o hospodaření na travních porostech (2011 a 2013), Agronormativy (2013).

Transakční náklady (administrace kontrol, evidence na farmě navíc, poplatky v EZ)²⁰ 171

Rozdíl příspěvků na úhradu fixních nákladů a zisku a nákladů navíc 2 743

Ztráta příjmu celkem – přepočet 2 743

Při 100% kompenzaci újmy dochází při souběhu s oblastmi, kde zvláštní právní předpis zakazuje hnojit, k odpočtu ve výši 1963²¹ Kč/ha.

11.2.2 Orná půda

11.2.2.1 Pěstování zeleniny a speciálních bylin

Východiska pro výpočet

Pěstování zeleniny v rámci systému ekologického zemědělství je podporováno, protože tento systém hospodaření významným způsobem snižuje proti běžné praxi rizika kontaminace životního prostředí vyloučením řady přípravků na ochranu rostlin z používání a dalšími vhodnými postupy a technologiemi (např. důsledné a promyšlené střídání plodin v osevním postupu). Běžná praxe je spojena s takřka neomezeným používáním prostředků na ochranu rostlin. Platba je postavena na rozdílu příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku ekologické a konvenční produkce zeleniny na orné půdě. Příspěvek na úhradu u ekologické i konvenční produkce zeleniny je stanoven jako vážený průměr příspěvků na úhradu vybraných tří hlavních druhů zeleniny, a to mrkve, cibule a zelí, kde váhou je vzájemný podíl ploch těchto tří druhů zeleniny na celkové osevní ploše zeleniny v EZ a konvenci. Pěstování bylin na orné půdě v rámci ekologického zemědělství je možno vzhledem k minimálnímu rozsahu a podobným pěstebním postupům považovat za obdobně náročné a použít shodnou platbu jako pro pěstování zeleniny.

Při výpočtu příspěvku na úhradu byly v případě ekologické produkce zohledněny jednak vyšší náklady na pracovní síly a osiva, úspora nákladů vyplývající z nižší spotřeby přípravků ochrany rostlin i hnojiv, dále nižší hektarový výnos z důvodu uplatnění specifických agrotechnických opatření a naopak vyšší realizovaná prodejní cena ekologické produkce.

V konverzi:

Ztráta příjmu (income foregone)	Kč/ha	Kč/ha
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v EZ - mrkev ²²	20 155	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v KZ - mrkev ²³	49 010	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v EZ - cibule ²⁴	12 205	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v KZ – cibule ²⁵	38 167	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v EZ - zelí ²⁶	12 867	

¹⁹ Agronormativy (2013)

²⁰ Šetření ÚZEI (2012)

²¹ Překryv představuje částku 1963 Kč/ha (úhrady ztráty příjmů vlivem méně efektivního hnojení statkovými hnojivy v EZ). Zvýšený náklad na aplikaci statkových hnojiv (uplatněný jinde) ve výši 609 Kč/ha zůstává překryvem nedotčen.

²² Zdroje dat: Studie Jihočeské univerzity (2012), data FADN, Agronormativy 2013), šetření ÚZEI (2012).

²³ Zdroje dat: Studie Jihočeské univerzity (2012), data FADN, Agronormativy 2013), šetření ÚZEI (2012).

²⁴ Zdroje dat: Studie Jihočeské univerzity (2012), data FADN, Agronormativy 2013), šetření ÚZEI (2012).

²⁵ Zdroje dat: Studie Jihočeské univerzity (2012), data FADN, Agronormativy 2013), šetření ÚZEI (2012).

²⁶ Zdroje dat: Studie Jihočeské univerzity (2012), data FADN, Agronormativy 2013), šetření ÚZEI (2012).

Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v KZ - zelí ²⁷	63 869	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v EZ - vážený průměr	18 055	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v KZ - vážený průměr ²⁸	48 506	
Ztráta z plochy pro meziplodiny (20 % plochy)	3 611	
Náklady navíc na meziplodinu (20 % plochy) ²⁹	580	
Transakční náklady	171	
Náklady spojené s konverzí ³⁰	35	
Ztráta příjmu celkem³¹		34 849

Podpora udržení EZ:

Ztráta příjmu (income foregone)	Kč/ha	Kč/ha
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v EZ - mrkev ³²	20 155	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v KZ - mrkev ³³	49 010	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v EZ - cibule ³⁴	12 205	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v KZ - cibule ³⁵	38 167	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v EZ - zelí ³⁶	12 867	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v KZ - zelí ³⁷	63 869	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v EZ - vážený průměr	18 055	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v KZ - vážený průměr ³⁸	48 506	
Ztráta z plochy pro meziplodiny (20 % plochy)	3 611	
Náklady navíc na meziplodinu (20 % plochy) ³⁹	580	
Transakční náklady	171	
Ztráta příjmu celkem⁴⁰		34 814

Při souběhu operací AEKO biopásy a ochrana čejky chocholaté a EZ nebude možné se o podporu v EZ přihlásit.

²⁷ Zdroje dat: Studie Jihočeské univerzity (2012), data FADN, Agronormativy 2013), šetření ÚZEI (2012).

²⁸ Vážený průměr příspěvků na úhradu tří hlavních druhů zeleniny byl vypočten na základě vah (tj. osevních ploch) 73:23:4 pro EZ a 17:50:33 v konvenci, a to v pořadí mrkev, cibule a zelí. Data pocházejí ze šetření JČÚ z roku 2012.

²⁹ Agronormativy 2012.

³⁰ Šetření ÚZEI v roce 2014, ocenění projektů konverze farmy na ekologickou, které jsou prováděny poradci (průměrný náklad).

³¹ Výsledná ztráta příjmu je vypočtena jako rozdíl vážených průměrů příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku pro produkci zeleniny, kde vahou je jejich osevní plocha v ekologickém a konvenčním zemědělství.

³² Zdroje dat: Studie Jihočeské univerzity (2012), data FADN, Agronormativy 2013), šetření ÚZEI (2012).

³³ Zdroje dat: Studie Jihočeské univerzity (2012), data FADN, Agronormativy 2013), šetření ÚZEI (2012).

³⁴ Zdroje dat: Studie Jihočeské univerzity (2012), data FADN, Agronormativy 2013), šetření ÚZEI (2012).

³⁵ Zdroje dat: Studie Jihočeské univerzity (2012), data FADN, Agronormativy 2013), šetření ÚZEI (2012).

³⁶ Zdroje dat: Studie Jihočeské univerzity (2012), data FADN, Agronormativy 2013), šetření ÚZEI (2012).

³⁷ Zdroje dat: Studie Jihočeské univerzity (2012), data FADN, Agronormativy 2013), šetření ÚZEI (2012).

³⁸ Vážený průměr příspěvků na úhradu tří hlavních druhů zeleniny byl vypočten na základě vah (tj. osevních ploch) 73:23:4 pro EZ a 17:50:33 v konvenci, a to v pořadí mrkev, cibule a zelí. Data pocházejí ze šetření JČÚ z roku 2012.

³⁹ Agronormativy 2012.

⁴⁰ Výsledná ztráta příjmu je vypočtena jako rozdíl vážených průměrů příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku pro produkci zeleniny, kde vahou je jejich osevní plocha v ekologickém a konvenčním zemědělství.

11.2.2.2 Pěstování trav na semeno

Východiska pro výpočet

V EZ zemědělci musí používat přednostně ekologické osivo, které si vzhledem k nedostatku ekologického osiva na trhu často vyrábějí sami. Při tomto pěstování dodržují pravidla ekologického hospodaření, tj. mimo jiné nepoužívají herbicidy ke kontrole zaplevelenosti, a tím jim vznikají vyšší náklady a zároveň se snižuje tlak na životní prostředí ve srovnání s konvenční produkcí osiva trav.

Pro platbu byl využit stejný výpočet jako pro ornou půdu ostatní. To znamená, že v **době konverze** představuje podpora 7 978 Kč/ha, zatímco **po konverzi** 5 877 Kč/ha (viz 11.2.2.3).

Při souběhu operací AEKO biopásy a ochrana čejky chocholaté a EZ nebude možné se o podporu v EZ přihlásit.

11.2.2.3 Pěstování ostatních plodin

Východiska pro výpočet

Hospodaření na orné půdě je v běžné praxi spojeno s používáním značného množství látek, které kontaminují životní prostředí. V systému hospodaření v EZ jsou tyto látky vyloučeny (např. přípravky na ochranu rostlin, průmyslová hnojiva), což snižuje výnosy a zvyšuje mnohé variabilní náklady. Platba je postavena na rozdílu příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku ekologické a konvenční produkce na orné půdě. Do kalkulace platby vstupují další faktory působící v ekologickém zemědělství, zejména větší podíl pícnin na orné půdě (tzn. nižší výměra orné půdy využívaná pro tržní plodiny) a větší podíl využití meziplodin v osevním postupu v EZ.

V konverzi:

	Kč/ha	Kč/ha
<i>Ztráta příjmu (income foregone)</i>		
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě ekologické produkce na orné půdě ⁴¹	4 253	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě ekologické produkce na orné půdě - přepočet ⁴²		3 038
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě konvenční produkce na orné půdě ⁴³	12 689	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě konvenční produkce na orné půdě - přepočet ⁴⁴		10 658
Ztráta příjmu celkem (rozdílné příspěvků na úhradu)		7 621
<i>Dodatečné náklady (additional costs)</i>		
Dodatečné náklady na meziplodiny ⁴⁵	322	
Náklady spojené s konverzí ⁴⁶	35	

⁴¹ Šetření ÚZEI, Nákladovost zemědělských výrobků (2009-2012), PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců (2012)

⁴² Výměra pícnin na orné půdě dosahuje v ekologickém zemědělství téměř 39 % orné půdy, avšak pro přepočet byl využit podíl pícnin nižší, a to 28,6 % dle pravidla 7letého osevního postupu (2/7), tj. $4\,253 \cdot (1 - 2/7) = 3\,038$. Data pocházejí ze šetření z roku 2012 a ze šetření o nákladech z roků 2009-2012.

⁴³ Šetření ÚZEI, Nákladovost zemědělských výrobků (2009-2012),

⁴⁴ Výměra pícnin na orné půdě dosahuje v konvenčním zemědělství cca 16 % orné půdy, tedy pro převod PU tržních plodin na ha orné půdy v konvenci byl využit přepočet $12\,689 \cdot (1 - 0,16) = 10\,658$. Data pocházejí ze šetření o nákladech z roků 2009-2012.

⁴⁵ V ekologickém zemědělství je zastoupení meziplodin na orné půdě dle dotazníkového šetření vyšší o cca 10 %. Výsev meziplodiny znamená náklad navíc pro zemědělce, tedy dodatečné náklady činí 10 % z nákladů na meziplodiny, tj. $0,1 \cdot 3\,223 \text{ Kč/ha}$. Data pocházejí ze šetření ÚZEI z roku 2012.

Dodatečné náklady celkem	495
Ztráta příjmu a dodatečné náklady celkem	7 978

Podpora udržení EZ:

	Kč/ha	Kč/ha
Ztráta příjmu (income foregone)		
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě ekologické produkce na orné půdě ⁴⁷	7 145	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě ekologické produkce na orné půdě - přepočet ⁴⁸		5 104
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě konvenční produkce na orné půdě ⁴⁹	12 689	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě konvenční produkce na orné půdě - přepočet ⁵⁰		10 658
Ztráta příjmu celkem (rozdíl příspěvků na úhradu)		5 555
Dodatečné náklady (additional costs)		
Dodatečné náklady na meziplodiny ⁵¹	322	
Dodatečné náklady celkem		322
Ztráta příjmu a dodatečné náklady celkem		5 877

Při souběhu operací AEKO biopásy a ochrana čejky chocholaté a EZ nebude možné se o podporu v EZ přihlásit.

11.2.2.4 Podpora TP na orné půdě

Východiska pro výpočet

Titul je zaměřen na podporu produkce ekologické píce z dočasných travních porostů (maximálně pětiletých) na orné půdě, tvořených porosty trav a jetelovin s podílem jetelovin menším než 50%. V ekologickém zemědělství je podíl pěstování píce na orné půdě vyšší než v běžné praxi, díky čemuž EZ zemědělci přispívají k obnově přirozené úrodnosti a dobré struktury půdy, k podpoře biodiverzity a rozmanitosti zemědělské krajiny a snižují rizika kontaminace životního prostředí. Pěstování trav na orné půdě je spojeno v EZ s nižším PÚ než v konvenčním zemědělství. Produkce píce je podpořena hnojením organickými hnojivy, jejichž aplikace představuje pro zemědělce dodatečné náklady navíc.

⁴⁶ Šetření ÚZEI v roce 2014, ocenění projektů konverze farmy na ekologickou, které jsou prováděny poradci (průměrný náklad).

⁴⁷ Šetření ÚZEI, Nákladovost zemědělských výrobků (2009-2012), PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců (2012)

⁴⁸ Výměra pícnin na orné půdě dosahuje v ekologickém zemědělství téměř 39 % orné půdy, avšak pro přepočet byl využit podíl pícnin nižší, a to 28,6 % dle pravidla 7letého osevního postupu (2/7), tj. $7\,145 \cdot (1 - 2/7) = 5\,104$. Data pocházejí ze šetření z roku 2012 a ze šetření ÚZEI z roků 2009-2012.

⁴⁹ Šetření ÚZEI, Nákladovost zemědělských výrobků (2009-2012),

⁵⁰ Výměra pícnin na orné půdě dosahuje v konvenčním zemědělství cca 16 % orné půdy, tedy pro převod PU tržních plodin na ha orné půdy v konvenci byl využit přepočet $12\,689 \cdot (1 - 0,16) = 10\,658$. Data pocházejí ze šetření o nákladech z roků 2009-2012.

⁵¹ V ekologickém zemědělství je zastoupení meziplodin na orné půdě dle dotazníkového šetření vyšší o cca 10 %. Výsev meziploidy znamená náklad navíc pro zemědělce, tedy dodatečné náklady činí 10% z nákladů na meziploidy, tj. $0,1 \cdot 3223 \text{ Kč/ha}$. Data pocházejí ze šetření ÚZEI z roku 2012.

V konverzi:

	Kč/ha	Kč/ha
Ztráta příjmu (income foregone)		
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě konvenční produkce na orné půdě – tráva ⁵²	7 899	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě ekologické produkce na orné půdě - tráva ⁵³	6 270	
Ztráta příjmu celkem ⁵⁴		1 629
Náklad navíc – aplikace organických hnojiv	609	
Náklady spojené s konverzí ⁵⁵	35	
Ztráta příjmu celkem		2 273

Podpora udržení EZ:

	Kč/ha	Kč/ha
Ztráta příjmu (income foregone)		
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě konvenční produkce na orné půdě – tráva ⁵⁶	7 899	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě ekologické produkce na orné půdě - tráva ⁵⁷	6 270	
Ztráta příjmu celkem		1 629
Náklad navíc – aplikace organických hnojiv	609	
Ztráta příjmu celkem		2 238

Při souběhu operací AEKO zatravnění, biopásky a ochrana čejky chocholaté a EZ nebude možné se o podporu v EZ přihlásit.

11.2.2.5 Odplevelování dočasným úhorem

Východiska pro výpočet

V EZ nejsou využívány herbicidy, z tohoto důvodu zemědělci využívají dočasný úhor k odplevelování orné půdy s nutností opakovat mechanické omezování plevelů, a proti běžné praxi tak snižují výrazně rizika kontaminace životního prostředí. Při odplevelování orné půdy dočasným jednorocním úhorem je výpočet založen na srovnání možného provedení v ekologickém a konvenčním zemědělství. Nemožnost použití plošného postřiku (herbicidy) v EZ a nutnost jeho nahrazení mechanizačními prostředky (častější kultivací) mají za následek dodatečné náklady pro zemědělce.

⁵² Šetření ÚZEI, Nákladovost zemědělských výrobků (2009-2012)

⁵³ Šetření ÚZEI, Nákladovost zemědělských výrobků (2009-2012).

⁵⁴ Ztráta příjmu z produkce víceletých píceň na orné půdě v důsledku nemožnosti používání průmyslových hnojiv a prostředků na ochranu rostlin, tj. $(7\,899 - 6\,270) = 1\,629$ Kč/ha. Data pocházejí ze šetření o nákladech z let 2009-2012 a metodik hnojení travních porostů.

⁵⁵ Šetření ÚZEI v roce 2014, ocenění projektů konverze farmy na ekologickou, které jsou prováděny poradci (průměrný náklad).

⁵⁶ Šetření ÚZEI, Nákladovost zemědělských výrobků (2009-2012)

⁵⁷ Šetření ÚZEI, Nákladovost zemědělských výrobků (2009-2012).

V konverzi:

	Kč/ha	Kč/ha
Dodatečné náklady (additional costs)		
Dodatečné náklady na plošný postřik herbicidem – KZ	1 260	
Dodatečné náklady na mechanickou kultivaci – EZ	2 745	
Náklady spojené s konverzí ⁵⁸	35	
Odpočet na jednu operaci („minimální aktivita“)		549
Dodatečné náklady celkem⁵⁹		971

Podpora udržení EZ:

	Kč/ha	Kč/ha
Dodatečné náklady (additional costs)		
Dodatečné náklady na plošný postřik herbicidem – KZ	1 260	
Dodatečné náklady na mechanickou kultivaci – EZ	2 745	
Odpočet na jednu operaci („minimální aktivita“)		549
Dodatečné náklady celkem⁶⁰		936

11.2.2.6 Pěstování jahod

Východiska pro výpočet

Pěstování jahod v rámci systému ekologického zemědělství je podporováno, protože tento systém hospodaření významným způsobem snižuje proti běžné praxi rizika kontaminace životního prostředí vyloučením řady přípravků na ochranu rostlin z používání a dalšími vhodnými postupy a technologiemi (např. důsledné a promyšlené střídání plodin v osevním postupu). Běžná praxe je spojena s takřka neomezeným používáním prostředků na ochranu rostlin.

Při výpočtu příspěvku na úhradu byla v případě ekologické produkce zohledněna úspora nákladů vyplývající z nižšího aplikovaného množství hnojiv, nižší spotřeby přípravků na ochranu rostlin. Z důvodů uplatňovaných specifických agrotechnických opatření je dosahován nižší hektarový výnos, ale naopak cena ekologické produkce je vyšší.

V konverzi:

	Kč/ha	Kč/ha
Ztráta příjmu (income foregone)		
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě ekologické produkce – jahody	92 377	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě konvenční produkce – jahody	135 649	
Ztráta příjmu celkem (rozdíl příspěvků na úhradu)⁶¹		43 272

⁵⁸ Šetření ÚZEI v roce 2014, ocenění projektů konverze farmy na ekologickou, které jsou prováděny poradci (průměrný náklad).

⁵⁹ Dodatečné náklady jsou vypočteny jako rozdíl nákladů na chemické ošetření úhoru v konvenci (tj. 2 aplikace Roundup Klasik (1 260) a nákladů na určený počet mechanických kultivací úhoru v EZ (tj. 5*549=2 745). Data pocházejí ze šetření ÚZEI z roku 2012 a Agronormativů (2013). Jedna operace (549 Kč/ha) následně odečtena – minimální aktivita.

⁶⁰ Dodatečné náklady jsou vypočteny jako rozdíl nákladů na chemické ošetření úhoru v konvenci (tj. 2 aplikace Roundup Klasik (1 260) a nákladů na určený počet mechanických kultivací úhoru v EZ (tj. 5*549=2 745). Data pocházejí ze šetření ÚZEI z roku 2012 a Agronormativů (2013). Jedna operace (549 Kč/ha) následně odečtena – minimální aktivita.

⁶¹ Tržby velkou měrou ovlivňují výsledný příspěvek na úhradu. Výše tržeb je dána hektarovým výnosem a realizovaným množstvím prostřednictvím samosběru, nebo sesbírané produkce vlastními zaměstnanci (brigádníky). Z důvodu malého vzorku podniků a možného zkreslení zjištěného podílu uplatněné produkce samosběrem, nebo sběrem vlastními zaměstnanci vyplývající z šetření ÚZEI, bylo přistoupeno k jednotnému poměru (50:50) samosběru a sběru vlastními zaměstnanci v obou systémech pěstování. Se sběrem jahod jsou spojené vysoké pracovní náklady, proto byly náklady na sběr upraveny v souladu se změnou poměru samosběru/sběru vlastními zaměstnanci. Úprava pracovních nákladů byla provedena na základě zjištěných skutečností v podnicích při šetření ÚZEI.

Transakční náklady ⁶²	171
Náklady spojené s konverzí ⁶³	35
Ztráta příjmu a dodatečné náklady celkem	43 478

Podpora udržení EZ:

Ztráta příjmu (income foregone)	Kč/ha	Kč/ha
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě ekologické produkce - jahody	92 377	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě konvenční produkce - jahody	135 649	

Ztráta příjmu a dodatečné náklady celkem	43 272
---	---------------

11.2.3 Ovocné sady

JE vyloučen souběh podpory hospodaření v sadech v EZ a současně v systému Integrované produkce.

11.2.3.1 Intenzivní sady

Východiska pro výpočet

Pěstování ovoce v rámci systému ekologického zemědělství významným způsobem snižuje proti běžné praxi rizika kontaminace životního prostředí vyloučením řady přípravků na ochranu rostlin a průmyslových hnojiv z používání a dalšími zemědělskými postupy. Běžná praxe je spojena s takřka neomezeným využíváním přípravků na ochranu rostlin.

Platba je postavena na rozdílu příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku ekologické a konvenční produkce sadů. Při výpočtu příspěvku na úhradu byly v případě ekologické produkce zohledněny jednak vyšší náklady na pracovní síly, nižší realizovaný hektarový výnos a úspora vyplývající z nižší spotřeby přípravků ochrany rostlin. V případě sadů je zahrnuta vyšší realizovaná prodejní cena ekologické produkce.

V konverzi:

<u>Sady intenzivní</u>	Kč/ha	Kč/ha
<i>Ztráta příjmu (income foregone)</i>		
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě ekologické produkce – intenzivní sady ⁶⁴	-19 914	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě konvenční produkce – sady ⁶⁵	19 041	
Rozdíl příspěvků na úhradu fixních nákladů a zisku – sady		38 955
Transakční náklady ⁶⁶	171	

⁶² Šetření ÚZEI (2012)

⁶³ Šetření ÚZEI v roce 2014, ocenění projektů konverze farmy na ekologickou, které jsou prováděny poradci (průměrný náklad).

⁶⁴ Studie JČU k výpočtům plateb pro ekologické zemědělství v rámci PRV 2014-2020 (2012). ÚZEI databáze podniků EZ (2009-2012)

⁶⁵ Studie JČU k výpočtům plateb pro ekologické zemědělství v rámci PRV 2014-2020 (2012).

⁶⁶ Šetření ÚZEI (2012).

Náklady spojené s konverzí⁶⁷

35

Ztráta příjmu celkem**39 161****Podpora udržení EZ:****Sady intenzivní****Kč/ha****Kč/ha****Ztráta příjmu (income foregone)**Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě ekologické produkce – intenzivní sady⁶⁸

-9 740

Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě konvenční produkce – sady⁶⁹

19 041

Rozdíl příspěvků na úhradu fixních nákladů a zisku – sady

28 781

Transakční náklady⁷⁰

171

Ztráta příjmu celkem**28 952****11.2.3.2 Ostatní sady**

Východiska pro výpočet

Pěstování ovoce v rámci systému ekologického zemědělství významným způsobem snižuje proti běžné praxi rizika kontaminace životního prostředí vyloučením řady přípravků na ochranu rostlin a průmyslových hnojiv z používání a dalšími zemědělskými postupy. Běžná praxe je spojena s neomezeným využíváním přípravků na ochranu rostlin.

Platba je postavena na rozdílu příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku ekologické a konvenční produkce sadů. Při výpočtu příspěvku na úhradu byl v případě ekologické produkce zohledněn extenzivní způsob hospodaření v těchto tzv. ostatních sadech, které mají obecně širší spony a nižší náklady na obhospodařování související s nižší úrovní agrotechniky (obvykle celoplošné zatrávnění s max. 1-2 sečemi, omezené nebo úplně vyloučené hnojení, omezená potřeba prostředků na ochranu rostlin, omezení a nepravidelnost řezu). Tyto sady však mají současně nižší výnos ovoce, který je však plně vykompenzován poklesem nákladů na obhospodařování a tím vzniká kladný příspěvek na úhradu. Opět je i zde zahrnuta vyšší realizovaná prodejní cena ekologické produkce.

V konverzi:**Sady ostatní****Kč/ha****Kč/ha****Ztráta příjmu (income foregone)**Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě ekologické produkce – ostatní sady (snížen o 10 % PÚ z travního porostu z nesečené plochy)⁷¹

3 504

Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě konvenční produkce - sady⁷²

19 041

⁶⁷ Šetření ÚZEI v roce 2014, ocenění projektů konverze farmy na ekologickou, které jsou prováděny poradci (průměrný náklad).

⁶⁸ Studie JČU k výpočtům plateb pro ekologické zemědělství v rámci PRV 2014-2020 (2012). ÚZEI databáze podniků EZ (2009-2012)

⁶⁹ Studie JČU k výpočtům plateb pro ekologické zemědělství v rámci PRV 2014-2020 (2012).

⁷⁰ Šetření ÚZEI (2012)

⁷¹ „Bylinný pokryv“ je v tomto kontextu chápán jako porost, který se opakovaným sečením vyvíjí směrem k travnímu porostu a v kalkulacích je za travní porost považován. Rozdíl od běžného travního porostu je ten, že nemusí nutně vzniknout vysetím předepsané travní směsi, ale přirozenou sukcesí podpořenou pravidelným sečením. Studie JČU k výpočtům plateb pro ekologické zemědělství v rámci PRV 2014-2020 (2012).

⁷² Studie JČU k výpočtům plateb pro ekologické zemědělství v rámci PRV 2014-2020 (2012).

Rozdíl příspěvků na úhradu fixních nákladů a zisku - sady		15 537
Transakční náklady ⁷³	171	
Náklady spojené s konverzí ⁷⁴	35	
Ztráta příjmu celkem		15 743

Podpora udržení EZ:

Sady ostatní	Kč/ha	Kč/ha
Ztráta příjmu (<i>income foregone</i>)		
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě ekologické produkce – ostatní sady (snížen o 10 % PÚ z travního porostu z nesečené plochy) ⁷⁵	7 604	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě konvenční produkce - sady ⁷⁶	19 041	
Rozdíl příspěvků na úhradu fixních nákladů a zisku - sady		11 437
Transakční náklady ⁷⁷	171	
Ztráta příjmu celkem		11 608

11.2.3.3 Krajinotvorné sady

Východiska pro výpočet

V ekologickém zemědělství se nachází část sadů, jejichž produkční funkce je výrazně menší než funkce ekologická a krajinářská (např. extenzivní druhově pestrý trávník mezi stromy, podpora udržení starých krajových odrůd ovocných stromů, podpora hnízdění ptáků, úkrytu pro zvěř aj.). Tyto jsou ohroženy zánikem v důsledku nedostatečné péče. Proto výpočet u tohoto typu sadu vychází spíše z nákladů na údržbu krajinného prvku, který by jinak nebyl zachován. Jedná se zejména o dodatečné náklady zahrnující: nepravidelný až minimální řez stromů, ztíženou seč a odklíz hmoty ze sadu a částečnou (5%) obnovu stromů. Nepředpokládá se produkce plodů, ale je započítána produkce píce, a to v podobě extenzivního výnosu a ve sníženém množství (tj. jen z meziřadí).

V konverzi:

Sady krajinotvorné	Kč/ha	Kč/ha
Příjmy		
Příjem z travní hmoty z meziřadí ⁷⁸	2 139	
Dodatečné náklady (<i>additional costs</i>)		
Dodatečné náklady na řez stromů ⁷⁹	2 547	
Dodatečné náklady na seč a odklíz hmoty ⁸⁰	3 487	

⁷³ Šetření ÚZEI (2012).

⁷⁴ Šetření ÚZEI v roce 2014, ocenění projektů konverze farmy na ekologickou, které jsou prováděny poradci (průměrný náklad).

⁷⁵ „Bylinný pokryv“ je v tomto kontextu chápán jako porost, který se opakovaným sečením vyvíjí směrem k travnímu porostu a v kalkulacích je za travní porost považován. Rozdíl od běžného travního porostu je ten, že nemusí nutně vzniknout vysetím předepsané travní směsi, ale přirozenou sukcesí podpořenou pravidelným sečením. Studie JČU k výpočtům plateb pro ekologické zemědělství v rámci PRV 2014-2020 (2012).

⁷⁶ Studie JČU k výpočtům plateb pro ekologické zemědělství v rámci PRV 2014-2020 (2012).

⁷⁷ Sběr dat v 2012.

⁷⁸ Výnos píce odpovídá extenzivnímu hospodaření na loukách (2,06 t/ha), z toho na meziřadí připadá zhruba 80 %, což při ceně 1 298 Kč/t představuje příjem z píce ve výši 2 139 Kč/ha = $((0,8 * 2,06) * 1\,298)$. Data pocházejí ze šetření ÚZEI z roku 2011 a 2013.

⁷⁹ Výpočet vychází z předpokladu hustoty 80 stromů na ha a řezu 40 stromů za 5 let, při sazbě 300 Kč za strom, se jedná o náklad 2 400 Kč/ha/rok plus náklad na odklíz větví $(1\,474 / 10 = 147)$. Studie JČU k výpočtům plateb pro ekologické zemědělství v rámci PRV 2014-2020 (2012).

Dodatečné náklady na obnovu stromů ⁸¹	400	
Náklady spojené s konverzí ⁸²	35	
Dodatečné náklady celkem		6 607
Ztráta příjmů a dodatečné náklady celkem		4 330

Podpora udržení EZ:

Sady krajinnotvorné	Kč/ha	Kč/ha
Příjmy		
Příjem z travní hmoty z meziřadí ⁸³	2 139	
Dodatečné náklady (additional costs)		
Dodatečné náklady na řez stromů ⁸⁴	2 547	
Dodatečné náklady na seč a odklíz hmoty ⁸⁵	3 487	
Dodatečné náklady na obnovu stromů ⁸⁶	400	
Dodatečné náklady celkem		6 434
Ztráta příjmů a dodatečné náklady celkem		4 295

11.2.4 Vinice a 11.2.5 Chmelnice⁸⁷

Východiska pro výpočet

Vinařství v rámci systému ekologického zemědělství významným způsobem snižuje proti běžné praxi rizika kontaminace životního prostředí vyloučením řady přípravků na ochranu rostlin a průmyslových hnojiv z používání a dalšími zemědělskými postupy (např. zatravnění meziřadí). Běžná praxe je spojena s takřka neomezeným využíváním přípravků na ochranu rostlin.

Platba je postavena na rozdílu příspěvku na úhradu fixních nákladů a zisku ekologické a konvenční produkce révy vinné. Při výpočtu příspěvku na úhradu byly v případě ekologické produkce zohledněny jednak vyšší náklady na pracovní síly, nižší realizovaný hektarový výnos a úspora plynoucí z nižší spotřeby prostředků ochrany rostlin. Realizační ceny za hrozny pocházející z EZ jsou považovány za srovnatelné s konvencí z důvodu neexistence cenové premie.

⁸⁰ Dodatečné náklady na seč a odklíz hmoty ze sadu jsou vypočteny dle nákladů na seč a odklíz u standardní technologie louky dle Agronormativů (2013) při použití mechanizační přírážky ve výši 50 % z důvodu ztíženého terénu a výskytu stromů. Náklady na seč žací rezačkou jsou pak $409 \cdot 1,5 = 613,5$ Kč/ha, náklady na sběr píce $753 \cdot 1,5 = 1\,129,5$ Kč/ha, celkem 1 743 Kč/ha, což při předpokladu 2 sečí vychází 3 486 Kč/ha ($2 \cdot 1\,743$)- po zaokrouhlení 3 487 Kč/ha. Úhrada ztráty příjmů nezahrnuje základní operace spojené se sečením ploch.

⁸¹ Náklad na obnovu stromů představuje extenzivní údržbu, tj. obnovu max. 5 %, což za období představuje 4 nové stromy ročně. Při nákladech na výsadbu včetně ceny stromku okolo 500 Kč a přepočtu na závazek, tj. děleno 5 (roky), vychází náklady následovně: $500 / 5 \cdot 4 = 400$ Kč/ha. Data pocházejí ze šetření z roku 2012.

⁸² Šetření ÚZEI v roce 2014, ocenění projektů konverze farmy na ekologickou, které jsou prováděny poradci (průměrný náklad).

⁸³ Výnos píce odpovídá extenzivnímu hospodaření na loukách (2,06 t/ha), z toho na meziřadí připadá zhruba 80 %, což při ceně 1 298 Kč/t představuje příjem z píce ve výši 2 139 Kč/ha = $((0,8 \cdot 2,06) \cdot 1\,298)$. Data pocházejí ze šetření ÚZEI z roku 2011 a 2013.

⁸⁴ Výpočet vychází z předpokladu hustoty 80 stromů na ha a řezu 40 stromů za 5 let, při sazbě 300 Kč za strom, se jedná o náklad 2 400 Kč/ha/rok plus náklad na odklíz větví ($1\,474 / 10 = 147$). Studie JČU k výpočtům plateb pro ekologické zemědělství v rámci PRV 2014-2020 (2012).

⁸⁵ Dodatečné náklady na seč a odklíz hmoty ze sadu jsou vypočteny dle nákladů na seč a odklíz u standardní technologie louky dle Agronormativů (2013) při použití mechanizační přírážky ve výši 50 % z důvodu ztíženého terénu a výskytu stromů. Náklady na seč žací rezačkou jsou pak $409 \cdot 1,5 = 613,5$ Kč/ha / náklady na sběr píce $753 \cdot 1,5 = 1\,129,5$ Kč/ha, celkem 1 743 Kč/ha, což při předpokladu 2 sečí vychází 3 486 Kč/ha ($2 \cdot 1\,743$). Úhrada ztráty příjmů nezahrnuje základní operace spojené se sečením ploch.

⁸⁶ Náklad na obnovu stromů představuje extenzivní údržbu, tj. obnovu max. 5 %, což za období představuje 4 nové stromy ročně. Při nákladech na výsadbu včetně ceny stromku okolo 500 Kč a přepočtu na závazek, tj. děleno 5 vychází náklady následovně: $500 / 5 \cdot 4 = 400$ Kč/ha. Data pocházejí ze šetření z roku 2012.

⁸⁷ Studie JČU k výpočtům plateb pro ekologické zemědělství v rámci PRV 2014-2020 (2012).

Pěstování chmelnic v rámci ekologického zemědělství je možno vzhledem k podobnosti tohoto faremního systému s hospodařením na vinicích (obdobná struktura a typy nákladů) zahrnout pod shodnou platbu, jako pro pěstování révy vinné (jejíž rozloha je mnohonásobně větší).

V konverzi:

Vinice / Chmelnice⁸⁸	Kč/ha	Kč/ha
Ztráta příjmu (income foregone)		
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě ekologické produkce – vinice ⁸⁹	-19 565	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě konvenční produkce - vinice ⁹⁰	24 802	
Rozdíl příspěvků na úhradu fixních nákladů a zisku - vinice		44 367
Odstraňování listové plochy v zóně hroznů – náklad navíc ⁹¹	1800	
Náklady spojené s konverzí ⁹²	35	
Ztráta příjmu celkem		46 202

Podpora udržení EZ:

Vinice / Chmelnice⁹³	Kč/ha	Kč/ha
Ztráta příjmu (income foregone)		
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě ekologické produkce – vinice ⁹⁴	-10 020	
Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku v případě konvenční produkce - vinice	24 802	
Rozdíl příspěvků na úhradu fixních nákladů a zisku - vinice		34 822
Odstraňování listové plochy v zóně hroznů – náklad navíc ⁹⁵	1 800	
Ztráta příjmu celkem		36 622

⁸⁸ Podklady vycházely ze šetření o vinicích, podklady o chmelnicích do kalkulačí nevstupovaly pro velmi nízkou rozlohu a počet podniků s ekologickými chmelnicemi. Při tak nízkém podílu rozloh by při jisté míře podobnosti technologií s vinicemi výsledek neovlivnil celkovou újmu na tyto dva trvalé porosty.

⁸⁹ Studie JČU k výpočtům plateb pro ekologické zemědělství v rámci PRV 2014-2020 (2012).

⁹⁰ Studie JČU k výpočtům plateb pro ekologické zemědělství v rámci PRV 2014-2020 (2012).

⁹¹ Studie JČU k výpočtům plateb pro ekologické zemědělství v rámci PRV 2014-2020 (2012). Šetření ÚZEI (2012).

⁹² Šetření ÚZEI v roce 2014, ocenění projektů konverze farmy na ekologickou, které jsou prováděny poradci (průměrný náklad).

⁹³ Podklady vycházely ze šetření o vinicích, podklady o chmelnicích do kalkulačí nevstupovaly pro podobnost této trvalé kultury a velmi nízkou rozlohu a počet podniků s ekologickými chmelnicemi.

⁹⁴ Studie JČU k výpočtům plateb pro ekologické zemědělství v rámci PRV 2014-2020 (2012).

⁹⁵ Studie JČU k výpočtům plateb pro ekologické zemědělství v rámci PRV 2014-2020 (2012). Šetření ÚZEI (2012).